

KMP W BYDGOSZCZY

<https://bydgoszcz.policja.gov.pl/kb1/ruch-drogowy/bezpiecznie-na/72093,Wazne-zasady-dla-rowerzystow.html>
2023-03-27, 16:42

WAŻNE ZASADY DLA ROWERZYSTÓW

Zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu określa Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 1997 Nr 98 poz. 602 z późn. zm.). Przepisy ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego się poza miejscami wyżej wymienionymi, ale wyłącznie w zakresie koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób lub wynikającym ze znaków i sygnałów drogowych.

Niniejsza publikacja stanowi zbiór wybranych przepisów, szczególnie przydatnych rowerzystom. Zostały one przedstawione w przystępny i czytelny sposób. W nawiasach, pisane kursywą, podano podstawy prawne, z których wynikają poszczególne treści.

Skróty użyte w poniższym tekście:

UPoRD - Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 1997 Nr 98 poz. 602 z późn. zm.)

UoKP - Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. 2011 Nr 30 poz. 151 z późn. zm.)

Terminy ustawowe szczególnie ważne dla rowerzystów

Droga - wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt; (art. 2 pkt 1 UPoRD)

Droga dla rowerów - droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego; (art. 2 pkt 5 UPoRD)

Pas ruchu dla rowerów - część jezdni przeznaczona do ruchu rowerów w jednym kierunku, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; (art. 2 pkt 5a UPoRD)

Śluza dla rowerów - część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczona do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; (art. 2 pkt 5b UPoRD)

Jezdnia - część drogi przeznaczona do ruchu pojazdów; określenie to nie dotyczy torowisk wydzielonych z jezdni; (art. 2 pkt 6 UPoRD)

Pas ruchu - każdy z podłużnych pasów jezdni wystarczający do ruchu jednego rzędu pojazdów wielośladowych, oznaczony lub nieoznaczony znakami drogowymi; (art. 2 pkt 7 UPoRD)

Pobocze - część drogi przyległa do jezdni, która może być przeznaczona do ruchu pieszych lub niektórych pojazdów, postoju pojazdów, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt; (art. 2 pkt 8 UPoRD)

Przejazd dla rowerzystów - powierzchnia jezdni lub torowiska przeznaczona do przejeżdżania przez rowerzystów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; (art. 2 pkt 12 UPoRD)

Pieszcy - osoba znajdująca się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także osobę w wieku do 10 lat kierującą rowerem pod opieką osoby dorosłej; (art. 2 pkt 18 UPoRD)

Szczególna ostrożność – ostrożność polegająca na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie; (art. 2 pkt 22 UPoRD)

Ustąpienie pierwszeństwa – powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić innego kierującego do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości, a pieszego – do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku; (art. 2 pkt 23 UPoRD)

Rower – pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h; (art. 2 pkt 47 UPoRD)

Wózek rowerowy – pojazd o szerokości powyżej 0,9 m przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; wózek rowerowy może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h. (art. 2 pkt 47a UPoRD)

Uprawnienia, obowiązki i zakazy

Kierujący(ego) rowerem lub wózkiem rowerowym:

1. obowiązuje ruch prawostronny. (art. 16 ust. 1 UPoRD);
2. jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Korzystając z drogi dla rowerów i pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym. (art. 33 ust. 1 UPoRD);
3. jeżeli nie ma wyznaczonej drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów – obowiązany jest poruszać się po poboczu, chyba że nie nadaje się ono do jazdy lub ruch pojazdu utrudniałby ruch pieszych. (art. 16 ust. 5 UPoRD);
4. jeżeli nie ma pobocza lub korzystanie z niego nie jest możliwe – gdy porusza się po jezdni obowiązany jest jechać możliwie blisko jej prawej krawędzi. Jeżeli pasy ruchu na jezdni są wyznaczone, nie może zajmować więcej niż jednego pasa. (art. 16 ust. 4 UPoRD);
5. na skrzyżowaniu i bezpośrednio przed nim może poruszać się środkiem pasa ruchu, jeśli pas ten umożliwia opuszczenie skrzyżowania w więcej niż jednym kierunku. (art. 16 ust. 7 UPoRD);
6. może zatrzymać się w śluzie rowerowej obok innych rowerzystów. Jest obowiązany opuścić ją, kiedy zaistnieje możliwość kontynuowania jazdy w zamierzonym kierunku i zająć miejsce na jezdni zgodnie z odpowiednio z pkt 2, 3 i 4. (art. 33 ust. 1a UPoRD);
7. może wyprzedzać inne niż rower powoli jadące pojazdy z ich prawej strony. (art. 24 ust. 12 UPoRD)

Kierującemu rowerem zabrania się:

1. jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu, jednak dopuszcza się wyjątkowo jazdę obok innego roweru lub motoroweru jeżeli nie utrudnia to poruszania się innym uczestnikom ruchu albo w inny sposób nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego;
2. jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnózkach;
3. czepiania się pojazdów.

(art. 33 ust. 3 i 3a UPoRD)

Ponadto kierującemu rowerem zabrania się (art. 45 ust. 1 i 2 UPoRD - wybrane punkty):

1. kierowania rowerem osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
2. korzystania podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku;
3. przewożenia na rowerze osoby w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

Wjeżdżając:

1. na jezdnię z pobocza, z chodnika lub z pasa ruchu dla pojazdów powolnych,
2. na jezdnię lub pobocze z drogi dla rowerów, z wyjątkiem wjazdu na przejazd dla rowerzystów lub pas ruchu dla rowerów

kierujący rowerem włącza się do ruchu i jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu.

(art. 17 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz ust. 2 UPoRD)

Dopuszcza się zatrzymanie lub postój na chodniku przy krawędzi jezdni całego roweru lub wózka rowerowego pod warunkiem, że szerokość chodnika pozostawionego dla pieszych jest taka, że nie utrudni im ruchu i jest nie mniejsza niż 1,5 m. (art. 47 ust. 2 UPoRD)

Przepisy dotyczące zakazów zatrzymania i postoju roweru są identyczne jak dla pozostałych pojazdów, z tym że dopuszczalne jest zatrzymanie roweru na drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów oraz w służbie rowerowej. (art. 49 ust. 1 pkt 11 UPoRD)

Liczba rowerów lub wózków rowerowych jadących w zorganizowanej kolumnie nie może przekroczyć 15, a odległość między jadącymi kolumnami nie może być mniejsza niż 200 m. (art. 32 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 UPoRD)

Wyposażenie obowiązkowe

Na podstawie §53 ust. 1 i 1a Rozporządzenia ministra infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Załącznik do obwieszczenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 stycznia 2015 r. (Dz.U. 2015 poz. 305):

Rower oraz wózek rowerowy powinny być wyposażone:

1. światła pozycyjne* (dopuszcza się migające):
 - o z przodu - co najmniej w jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej,
 - o z tyłu - co najmniej w jedno światło pozycyjne barwy czerwonej,
- 2) światło odblaskowe* tylne - co najmniej jedno, barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt,
- 3) dwa przednie i dwa tylne światła kierunkowskazu barwy żółtej samochodowej jeśli konstrukcja roweru lub wózka rowerowego uniemożliwia kierującemu sygnalizowanie przez wyciągnięcie ręki zamiaru zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu,
4. co najmniej jeden skutecznie działający hamulec,
5. dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy o nieprzerwalnym dźwięku.

* światła pozycyjne oraz światła odblaskowe oświetlone światłem drogowym innego pojazdu, powinny być widoczne w nocy przy dobrej przejrzystości powietrza z odległości co najmniej 150 m.

Dopuszcza się, aby światła pozycyjne roweru i wózka rowerowego były zdemontowane, jeżeli kierujący rowerem w danym momencie nie jest zobowiązany do ich używania podczas jazdy.

UWAGA!

Coraz bardziej popularne oświetlenie umieszczane na głowie kierującego rowerem (tzw. latarka czołówka) nie stanowi oświetlenia roweru i nie może być stosowane jako zamiennik obowiązkowego oświetlenia roweru.

Obowiązek korzystania ze świateł

Kierujący rowerem lub wózkiem rowerowym jest obowiązany:

1. w czasie jazdy w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza, spowodowanej mgłą, opadami atmosferycznymi lub innymi przyczynami włączyć światła, w które pojazd jest wyposażony. (art. 30 ust. 1 pkt 2 UPoRD);
2. w czasie od zmierzchu do świtu lub w tunelu używać świateł stanowiących obowiązkowe wyposażenie pojazdu. (art. 51 ust. 6 UPoRD).

Rower wyposażony jest w światła pozycyjne, a więc kierujący rowerem nie ma obowiązku stosowania tego oświetlenia w czasie od świtu do zmierzchu.

Uprawnienia do kierowania

Dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania rowerem i wózkiem rowerowym jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T - w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat. (art. 7 ust. 1 pkt 2 UoKP)

Osoba, która ukończyła 18 lat, nie jest obowiązana do posiadania dokumentu stwierdzającego posiadanie uprawnienia do kierowania rowerem lub wózkiem rowerowym. (art. 3 ust 4 UoKP)

Wymagany minimalny wiek do kierowania wynosi:

- 1) 10 lat - dla roweru;
- 2) 17 lat - dla roweru wieloosobowego, roweru lub wózka rowerowego przewożących inną osobę. (art. 8 ust. 1 pkt 10 i 11 UoKP)

Dziecko na rowerze

Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem, że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę. (art. 33 ust. 2 UPoRD) Kierujący rowerem, który przewozi dziecko w siodełku, musi jechać po drodze dla rowerów lub po jezdni.

Do 10 roku życia dziecko może kierować rowerem pod opieką osoby dorosłej. Jest ono traktowane jako pieszy, więc zgodnie z przepisami dotyczącymi pieszych musi poruszać się po chodniku, drodze dla pieszych lub po lewej stronie drogi w przypadku poruszania się po poboczu, a w przypadku braku pobocza - lewą stroną jezdni. (art. 2 pkt 18, art. 11 ust. 1-3 i art. 33 ust. 5 pkt 1 UPoRD) Ustawa dopuszcza, aby w takiej sytuacji chodnikiem czy drogą dla pieszych, a także lewą stroną jezdni (gdy brak chodnika i pobocza) jechała również osoba opiekująca się dzieckiem. (art. 33 ust. 5 pkt 1 UPoRD)

Dziecko w wieku powyżej 10 roku życia, które posiada kartę rowerową, może kierować rowerem bez opieki osoby dorosłej.

Dziecko można przewozić w przyczepie przystosowanej konstrukcyjnie do przewozu osób, ciągniętej przez rower lub wózek rowerowy. Jednak liczba przewożonych osób nie może być większa niż wynika to z konstrukcyjnego przeznaczenia przyczepy. (art. 63 ust. 1 i 3 pkt 4 UPoRD) Kierujący rowerem, który przewozi dziecko w przyczepie, musi jechać po drodze dla rowerów lub po jezdni.

Rower na chodniku

Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

1. opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem;
2. szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów;
3. warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź, gęsta mgła).

Kierujący rowerem, korzystając z chodnika lub drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli, zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

(art. 33 ust. 5 i 6 UPoRD)